

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] ne quis laicus arrestet vel detineat bona clericorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Statuta

causa eum legitime excusans subire fre-
quenter suā ecclesiā prochialem. In alijs
etiā quibusdā festis scz in dedicatione
ecclesie cuiuslibz ephā dñi. quattuor fer-
tis beate marie virginis. die cinerz. dñica
palmarū. necnō in ieiunijs. sine diebus
rogationū. dñi pcessionis fiunt ab eccle-
sia et ascensionis dñi ac aploz. natiuita-
tis beati Johānis baptiste. diebus do-
minicis. ac die cōmemorationis aiarum
et patronū ecclesie cuiuslibz ipi prochia-
ri ecclesiā suā prochialez visitent et fre-
quentent sui plebanū mādata de instru-
ctōne fidei salubriter audiri.

De religiosi mutuū nō contrahant et
clerici officia nō exerceāt inhonesta

Et quia nōnulli religiosi et clerici cō-
tractibus et negocijs eoz regule et sta-
tutis prius impudice se imiscēt. Sta-
tuimus quēadmodū etiā a iure cautum
et alias statutū est vt nullus religiosus
p̄ter abbatis sui p̄positi et prioris licen-
tiā vbi p̄positus et prior sunt in con-
uentu maiores cuiuscūqz status hnt cō-
ditionis existat p̄p̄riū vel peculiū habe-
at si de iure pecuniam mutuo recipias
negociatōes cuiuscūqz rei lucrī causa ex-
erceat si secus fecerit abbas et conuen-
tus respondere de hoc nō tenebuntur
nec obligati ex contractu h̄mōi erunt
immo ipi contractus ipō iure nulli sine
nec valeāt. Necnō monachi prius faci-
entes suspensionis ab officio et excoi-
cationis penas incurrāt. Caveāt ergo si-
bi laici et alij ne de cetero cū talibz reli-
giosis p̄hāt nisi ex p̄dicta licētia. seu q̄-
bus ratione officij vel administratiōis
sibi cōmisse de iure cōpetere dinoscāt.
¶ Sicut clericis inhibem⁹ ne exerceāt
negocia turpia et officia inhonesta que
nō decēt clericos. q̄lia sūt hec. vsura et
oēs species vsure turpis questus cū alī
quid carius vendit siue p̄pter diez vel

Henrici.

pp̄ter terminū. Officiū incātatoris cari-
nicis tabernarij negociatoris p̄fecte
fullonis furoris textoris. nec sine hūtri-
ones toculatoris iudices seculares rō-
lonarij. Cōtrariū faciētes a suis p̄lati-
sup hoc pena debita puniātur.

Contra clericos tonsurā clericalem et
vestes clericales nō deferentes

Tem p̄cipimus in virtute sancte obe-
dientie. decanis ecclesiarz et ch̄iamra-
cuiuslibz vt canonicos et clericos coro-
nas nō habētes et inordinatā criniam
lasciuā put iam in cleri deformitatem
apud plures inoleuit habentes p̄ suspē-
sionē p̄bendaz redditū cononicoz et
suspensionis ab officio sententiā quā fe-
rimus in his scriptis coronā et rōsurā
deferre cogāt debitā clericis et honestā
Necnon canonicos ecclesiarz rectores
vicarios et clericos p̄dictos ab vln cal-
ligarū rubearū viridiū et glaucarū et v-
uersi coloris p̄ani ac calceotiū varietate
inelsiōis militaris distinctōri cogāt sub
pena cōsili abstinere. Sed nigris calig-
ac suo statui cōgruentibz nisi in firma-
tis causa fecerint q̄d sine cōscientie reli-
q̄mus sint contenti. Decet enī vt quos
vite puritas ab alijs distinguit etiā hat-
bitus decētia quo q̄d corde gerit. ore p̄-
dicēt. actu demōstrent tāqz milite dñi
et ecclesie militāri specialiter deputati.
a secularibus sint distincti.

Ne quis laicus arretet vel detineat
bona clericoz.

Et statuimus et inhibemus sub pena
excoicationis late sententie in his scri-
ptis ne q̄s laic⁹ quacūqz auctoritate seu
potentia seculari p̄sonas seu bona mo-
bilia aut imobilia vel res ecclesiasticas
arretet detineat vl iuuadat cū quēstio-
taliū nre iurisdictioni de iure sit et

debeat specialiter reservata:

Ne laici faciāt statuta in preiudicium alicuius ecclesie.

Item inhibemus laicis uniuersis et singulis ne quis statuta de oblationibus in dei ecclesia minus adis faciat prout in quibusdam ecclesijs sicut ad nos puenit statutū dicit. Ne nisi certe psona et sub cereo nūero in missis cū sponsis et funeribus vel alias offerat diuoluit institutum p laicos. cū laici quos obsequēdi manet necessitas non auctas iperādi nulla sup psonas ecclesiasticas attributa penitus sit facultas. vñ statutū hūmōi vbiusq; in nra diocesi vel a quibuscūq; factū fuerit tāq; nullius firmitatis eris. nec ab ecclesia pbatuz decernim? nō valē. Immo veteres ipō. et defensores eorūdē exēdicationis hūc decernim? subiacere ne qd inspiratione diuina. deuotioni hoīm relinquit alicuius hūane puitatis ingenio deprauef.

Contra moniales violatas et violatores earundem.

Um p̄cipue religiois deformatione sumope intendam? occurrere ac disciplinā monasticā vbiusq; rupta fuerit solcite reformare. q̄ piculiosius trahit in exemplū. qd in scādalū v̄git plurimoz. V̄git qm̄ nō nulle nre ciuitatis et diocef? facere moniales violantur et qnq; sic violata ab eisde ex tra sua monasteria ducuntur. et ab ipis cū aiaz suarū graui piculo ac multoz scādalo publice detinent. Sicq; diu detēte p coldē aliqñ p̄cib? aliqñ et frequēter munit ac violētia ad sua monasteria restitunt. que oīa et singula cum sint p̄ deū. bonos mores destruāt. ac sacra religionē deforment. et nos ipa surda aure trāsire nō deccat. Statuim? vt viri cuiuscūq; status aut cōditionis existāt. q̄ aliquod vel aliq̄ cōmiserint p̄missorum ipō facto sententiā exēdicationis incurf

rāt et per suos plebanos quotiens abbatissē. mḡre. priorissē cōuentū et monasteriorū in quibus sue salutis immemores. hoc facinus cōmiserint requisierint ex vi p̄ntis statuti publice denūcentur donec deo de peccatis nobis ac ipis monasterijs de iniuria vel vituperio ad plōnū satisfecerint. et p nos veniā et beneficiū absolutionis cōsecuti. Ipse homo niales nre ciuitatis et diocef? vt p̄missum est. q̄ sic lapsē fuerint ne ex impunitate ipa. alie ad cōsilia puocent q̄ p̄nt est ad maluz hoīs anim? et facilitas venie p̄bet incentiuū delinquentib? p abbatissas mḡras seu priorissas et cōuentus suorum monasteriorū. aliter nō recipiatur nisi ad penā carceris vbi p abstinentiā ac alias castigatiōes puniri poterint prout discretioni abbatissarum mḡraruz aut priorissarū videbitur expedire. Eadem etiā cū maiori pte cōuentū suoz si se humiliter et deuote in sua penitentiā gesserint de suis carcerib? poterunt eleuari. et extricē q̄diu vixerint sine vello incedāt infamū locū in conuētū vbi libz teneāt et dñi voce in capitulo tractantibus et electionib? penitus sint p̄uante donec p nos ob laudabilē iparuz cōuersationem ac testimoniu totius monasterij carūdez. ad p̄missa in pte vel in toto restitui mereātur. Volumus etiā vt nullus abbas abbatissa. mḡra seu priorissa. monachus seu monacha siue monialis habitu religionis abiectō in ecclesijs vicis vel plareis aut alicubi nisi in religione sua pcedāt vel abbas seu abbatissa. mḡra seu priorissa. monachus seu monialis absq; nra licentia cōfessorem aliunde q̄ de religione sua sibi cōpense licentiā tribuat eligēdi. Cetera oīa que pie memorie dominus Conradus Coloniēf archiep̄s in concilio suo prouinciali de monachis et monialibus et clericis ceteriq; nri predecessores pro cultu diuino ac cleri libertate ecclesiasticā hactenus statuerunt que de platoruz